

REFERAT Land- og Byudviklingsudvalget (2022-2025)

d. 18-08-2022

Mødedato Torsdag d. 18. august 2022 kl. 15:00

Mødested Mødelokale Årøsund, indgang B st.

Mødedeltagere Bent Kloster, Bo Morthorst Rasmussen, Preben Holmberg, Martin K. Christiansen, Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Marie Skødt

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Organisering af borgerbudgettering i Haderslev by og Starup.....	4
Budgetopfølgning: Land- og Byudviklingsudvalget pr. 30. juni 2022.....	7
Opfølgning på dialogmøde med besøgs-klynger.....	9
Forberedelse af dialogmøde med boligorganisationer.....	10
Datoer og program for udvalgets inspirationstur.....	11
Handleplaner.....	13
Arrangement i landdistrikterne.....	15
Politisk koordinering mellem udvalg.....	17
Gensidig orientering.....	18
Underskriftsside.....	19

Punkt 83: Godkendelse af dagsorden

21/24497

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 18-08-2022

Godkendt.

Punkt 84: Organisering af borgerbudgettering i Haderslev by og Starup

22/2702

Sagsindhold

Beslutning om organisering af lokalområdemodel for borgerbudgettering i Haderslev by og Starup i 2022. Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Byplanlægger Silja Krüger deltager under punktet.

Sagsfremstilling

I seneste budgetforlig er der som et nyt initiativ afsat midler til borgerbudgettering i Haderslev by og Starup. Land- og Byudviklingsudvalget drøftede sagen den 19. maj 2022, se bilag 1. Udvalget lagde sig fast på en lokalområdemodel. Teknik og Klima har på den baggrund udarbejdet forslag til organisering af lokalområdemodellen samt to afgrænsninger med henholdsvis større og mindre områder.

Organisering

Baggrunden for lokalområdemodellen er at sikre, at projekterne i højere grad udføres i hele Haderslev by og Starups geografiske udstrækning. Starup har for nylig oprettet en initiativgruppe med fokus på at fremme områdets udvikling. Teknik og Klima anser det som en oplagt gruppe at tage kontakt til for at afsøge lokalområdemodellen i sin optimale form. Haderslev by har ikke på nuværende tidspunkt en lignende organisering med lokalråd og byfora.

At etablere et lokaludvalg for hvert lokalområde er en længerevarende proces.

Teknik og Klima foreslår derfor en enklere model, der kan nå sin gennemførelse i 2022. Processen er beskrevet i korte træk i tidsplanen, se bilag 4.

Forslag til kriterier for at indgå i borgerbudgetteringen for Haderslev by og Starup:

- Enhver borger eller forening, inden for det givne lokalområde, kan indsende en projektansøgning.
- Ansøgninger skal skabe værdi for lokalområdet.
- Der kan udelukkende ansøges om offentligt tilgængelige projekter, det være sig fx:
 - Et fælles arrangement til fordel for lokalområdet
 - Forskønnelse af fællesarealer (bepantning, belægning, maling m.m.)
 - Aktivitetsredskaber (legeplads, bålplads, sansegynge m.m.)
 - Opholdsareal (bænke, terrasse m.m.)
- Projektansøgningen kan indeholde mindre driftsopgaver, dog ikke løn.
- Alle beboere og foreninger i det konkrete lokalområde skal have mulighed for at involvere sig, komme med projektforslag og deltage i afstemning om, hvilke projekter der skal gennemføres. Dette sker til et offentligt event faciliteret af Teknik og Klima.

Teknik og Klima er tovholder på processen. Endelig godkendelse sker ved Land- og Byudviklingsudvalget.

Afgrænsning af lokalområder:

Teknik og Klima har udarbejdet to opdelinger, se bilag 3. Fælles for de to afgrænsninger er, at puljen henvender sig til beboere og brugere i Haderslev by eller Starup. Ligesom alle områder er ligestillet, hvorfor ét område i Haderslev eksempelvis er ligestillet med Starup som område. For landdistrikterne findes separate puljer.

- a. Model a indeholder 20 områder med udgangspunkt i befolkningsprognoseområderne.
- Der kan prioriteres ét stort eller flere små projekter, til den samlede sum af 50.000 kr. for hvert lokalområde.
 - Forvaltningen noterer at ved udpegelsen af maksimalt 20 afgrænsninger sikres, at alle lokalområder kan anlægge projekter for op til 50.000 kr.
- b. Model b indeholder 7 områder med udgangspunkt i afstemningsdistrikterne. Afgrænsningen var også bilagt sagen ved Land- og Byudviklingsudvalgs mødet den 19. maj 2022.
- Der kan prioriteres flere mindre eller større projekter for hvert lokalområde, hvert projekt med en beløbsramme på op til 50.000 kr.
 - Der kan fastlægges en samlet ramme på 140.000 kr. til hvert lokalområde.
 - Midlerne kan tildeles mere frit, eftersom den samlede pulje tillader flere projekter indenfor samme lokalområde.

Udvalget kan også vedtage model a eller b i kombination med eksempelvis to temapuljer. Så kan borgerne enten ansøge inden for et bestemt lokalområde eller inden for et bestemt tema. Hvis man ønsker at give borgerne den mulighed, skal udvalget også beslutte temaerne. For temaforslag se bilag 1.

Processen i år giver erfaringer. Land- og Byudviklingsudvalget evaluerer i februar 2023 og beslutter, hvilken proces de kommende år skal følge.

Økonomiske forhold

Der er i budget 2022-2025 afsat 1 mio. kr. årligt til borgerbudgettering i Haderslev by og Starup.

Land- og Byudviklingsudvalget besluttede den 24. februar 2022, at der som udgangspunkt uddeles 50.000 kroner. pr. område.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget den 18. august 2022

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- den foreslåede proces godkendes
- udvalget beslutter, hvilken af de to afgrænsninger af lokalområdemodellen udvalget ønsker at anvende i 2022

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 18-08-2022

Udvalget godkender intentionerne i kriterierne i sagsfremstillingen.

Udvalget ønsker en proces, der understøtter lokalområderne med indkaldelse til informationsmøde, der tydeliggør intentionerne om lokale fællesskaber, proces og mulighederne for borgerbudgettering.

Udvalget ønsker, at hvert område selv beslutter, hvad borgerbudgetteringsmidlerne skal bruges til.

Haderslev opdeles i 11 områder, mens Starup og omegn er et separat område.

De 12 områder tildeles 50.000 kr. hver i borgerbudgetteringsmidler.

Områderne kan også arbejde på tværs og herudover vælge mellem følgende to temaer med 150.000 kr. i borgerbudgetteringsmidler til hvert tema:

- Tilbud til unge mellem 15-25 år
- Klima og miljø

Bilag

LBU Dagsordenspunkt 19. maj 2022

Kortbilag - Haderslev by og Starup

Bilag 3 - Lokalområdeopdeling

Tidsplan

Punkt 85: Budgetopfølgning: Land- og Byudviklingsudvalget pr. 30. juni 2022

22/14509

Sagsindhold

Orientering om økonomisk status pr. 30. juni 2022. Ultimo juni er der under Land- og Byudviklingsudvalget forbrugt 43 procent af det samlede budget på driftsudgifter og 14% af budgettet på anlæg. Dette er højere end på samme tidspunkt sidste år.

Sagsfremstilling

Budgetopfølgningstabellen viser korrigeret budget, forbrug og indeværende års forbrugsprocent, sammenlignet med sidste års forbrugsprocent, hvor det er muligt på samme tidspunkt.

Budgetopfølgning i 1.000 kr.	Korrigeret budget 2022	Forbrug til og med 30. juni 2022	Forbrug procent pr. 30. juni 2022	Forbrug procent pr. 30. juni 2021
Tilskud til forsamlingshuse	230	204	89%	83%
Pulje til leje af forsamlingshuse	93	6	6%	0%
Partnerskabsaftaler inkl. pulje til kommunale udgifter i forbindelse med partnerskabsaftalerne	1.729	740	43%	29%
Årets Lokalsamfund	33	25	76%	0%
Arrangement for landdistrikterne	92	1	1%	0%
Stier og ruter i landdistrikterne	115	14	12%	1%
De unge på landet	33	0	0%	0%
LBU - driftsudgifter i alt	2.325	990	43%	31%
Område/Landsbyfornyelse- netto	3.524	874	25%	0%
Forum Vojens	2.742	56	2%	-
Vision Gram	982	42	4%	-
Borgerbudgettering 2021	440	118	27%	7%
Borgerbudgettering 2022	1.446	100	7%	-
Borgerbudgettering Haderslev/Starup	1.000	0	0%	-
Landdistriktspulje 2019 - afsluttet	72	72	100%	10%
Landdistriktspulje 2020 - rest	35	0	0%	19%

Landdistriktpulje 2021 - rest	850	407	48%	0%
Landdistriktpulje 2022	1.000	0	0%	-
LBU - anlægsudgifter i alt	12.091	1.669	14%	3%

Forbrugsprocenten på både drift og anlæg samlet under Land- og Byudviklingsudvalget er højere i 2022 sammenlignet med 2021 opgjort på samme tidspunkt. Dette skyldes et højere aktivitetsniveau i år sammenlignet med sidste år, samt forskydninger af betalinger mellem årene.

Drift:

Det samlede forbrug på driftsudgifter under Land- og Byudviklingsudvalget pr. 30. juni 2022 er på 0,990 mio. kr. Dette svarer til at der er forbrugt 43 procent af det samlede budget afsat til drift.

14 forsamlingshuse har ultimo juni ansøgt og har fået udbetalt et tilskud.

Anlæg:

Det samlede forbrug på anlægsudgifter udgør 1.669 mio. kr. svarende til, at der er forbrugt 14 procent af det samlede anlægsbudget i første halvdel af 2022.

Landdistriktpuljen fra 2019 er nu afsluttet. Landdistriktpuljerne for 2020-21 og borgerbudgettering 2022 er disponeret og forventes at komme til udbetaling i løbet af 2022.

På puljen til område- og landsbyfornyelse resterer et nettobudget på 1,860 mio. kr. efter Udvalgets seneste disponeringer den 16. juni 2022 er indarbejdet.

Forum Vojens har forbrugt 2% af det korrigerede budget og Vision Gram har en forbrugsprocent på 4%. Begge har fået igangsat de første initiativer til forskønnelse af byerne.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget den 18. august 2022.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- den økonomiske status pr. 30.6.2022 tages til efterretning

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 18-08-2022

Taget til efterretning.

Punkt 86: Opfølgning på dialogmøde med besøgs-klynger

21/24497

Sagsindhold

Drøftelse af dialogmøde med besøgs-klyngerne Kastrup og Vester Lindet samt Fole, Enderupskov, Tiset og Arnum.

Sagsfremstilling

Program for dialogmødet var følgende:

- Velkomst og intro til gruppearbejde (10 min.)
- Gruppedrøftelser (20 min)
- Opsamling på gruppearbejde (10 min)
- Dialog om, hvad sker i de forskellige lokalsamfund (resten af tiden)

I forbindelse med gruppearbejdet blev følgende spørgsmål drøftet:

- Hvordan tager I imod nye borgere i jeres lokalsamfund?
- Hvordan samarbejder I med Gram?

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget den 18. august 2022

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

dialogmødet drøftes

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 18-08-2022

Udvalget ønsker at invitere til et fællesmøde mellem Vision Gram, Kastrup, Tiset, Arnum, Fole, Enderupskov og Vester Lindet.

Mødet skal løfte mulighederne for et øget samarbejde i området med fokus på fælles værdiskabelse og faciliteres af en ekstern.

Processen finansieres af udvalgets restmidler.

Punkt 87: Forberedelse af dialogmøde med boligorganisationer

22/16144

Sagsindhold

Beslutning om emner til dialogmøde med boligorganisationer. Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Sagsfremstilling

Udvalget besluttede den 10. marts 2022 at holde dialogmøde med de almennyttige boligorganisationer. Udvalget beslutter på dette møde, hvilke emner udvalget ønsker at drøfte på dialogmødet. Udvalget kan eksempelvis drøfte:

- hvordan vi fremmer bosætningen i landdistrikterne?
- hvordan boligorganisationerne ser udviklingen i landdistrikterne?
- hvad skal der til for at opstarte et boligprojekt i et lokalsamfund?
 - er der særlige kriterier, f.eks. bystørrelser eller antal boligenheder

Teknik og Klima lægger op til, at alle boligorganisationer deltager på dialogmødet, dvs.:

- Vojens Andels-boligforening
- Boligselskabet af 1943 i Vojens
- Domea Vojens, Haderslev Ældreboligselskab og Haderslev Boligselskab
- HAB
- Gram Boligforening, Bevtøft Boligselskab, DVB SYD
- Toftlund Andelsboligforening

Mødet kan holdes forud for udvalgsrådet den 13. oktober 2022, f.eks. kl. 15-16.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget den 18. august 2022

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- emner til dialogmødet besluttet

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 18-08-2022

Udvalget godkendte emnerne i sagsfremstillingen.

Bilag

Medlemsinitiativ - Lejeboliger i vores lokalbyer

Punkt 88: Datoer og program for udvalgets inspirationstur

22/2837

Sagsindhold

Beslutning om forslag til datoer og program for udvalgets inspirationstur. Teknik og Klima foreslår, at udvalget besøger Viborg og Skive kommuner i januar 2023. Programmet indeholder emnerne områdefornyelse samt borgerinvolvering (Viborg Kommune), borgerbudgettering og bydelspulje samt borgerinvolvering (Skive Kommune). Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Sagsfremstilling

Udvalget drøftede den 24. februar 2022 forslag til emner for en inspirationstur. Udvalget lagde vægt på emnerne Byer, der er lykkedes med at vende en negativ udvikling, Nye inddragelsesformer, Demokratiserende aktiviteter, Områdefornyelse, Alternative boformer. Udvalget valgte inden sommerferien at udskyde turen til et senere tidspunkt. Teknik og Klima foreslår følgende datoer i januar 2023:

- 12.-13. (torsdag-fredag)
- 18.-19. (onsdag-torsdag)
- 19.-20. (torsdag-fredag)
- 25.-26. (onsdag-torsdag)
- 26.-27. (torsdag-fredag)

Teknik og Klima har kontaktet relevante kommuner, som udvalget kan besøge. Det overordnede formål med turen er at give udvalget ny viden og inspiration til udvalgets fremadrettede arbejde

Teknik og Klimas forslag til program består af besøg hos Viborg og Skive kommuner. På førstedagen besøger udvalget Viborg Kommune med fokus på kommunens arbejde med områdefornyelse samt borgerinvolvering. På andendagen besøger udvalget Skive Kommune med fokus på kommunens arbejde med borgerbudgettering og kommunens bydelspulje samt borgerinvolvering.

På baggrund af udvalgets beslutning i denne sag udarbejder Teknik og Klima endeligt program til udvalgets godkendelse på et senere udvalgsmøde.

Teknik og Klima udarbejder en samlet programpakke med nærmere information om hotel, relevant baggrundsmateriale mv., som udvalget vil få tilsendt forud for turen.

Udvalget evaluerer turen i februarmødet 2023, herunder afvikling af turen, relevans af indholdet, hvor og hvordan inspirationen kan anvendes i Haderslev Kommune.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget den 18. august 2022

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- datoer og program for inspirationsturen besluttet

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 18-08-2022

Udvalget besluttede at tage på inspirationstur den 12. - 13. januar 2023.

Udvalget ønsker at besøge Skive og Viborg kommuner med fokus på emnerne borgerbudgettering, bydelspuljer, borgerinvolvering.

Punkt 89: Handleplaner

22/14721

Sagsindhold

Orientering om status på handleplaner for 2018-2021. Handleplanerne har afsæt i et idékatalog, hvori de fire hovedtemaer fra landdistriktspolitikken indgår. Udvalget tager i sagen stilling til, hvilke emner der skal indgå i nye handleplaner for 2022-2025. Teknik og Klima foreslår seks emner til handleplaner, som kan være udgangspunkt for udvalgets drøftelse.

Sagsfremstilling

På temamødet den 9. juni blev Land- og Byudviklingsudvalget præsenteret for den nuværende landdistriktspolitik, samt den proces, der ligger bag udarbejdelsen af denne, se bilag 1.

Det tidligere landdistriktsudvalg har vedtaget handleplaner for 2018-2021, der skal være med til at realisere landdistriktspolitikken. Handleplanerne har afsæt i et idékatalog, hvori de fire hovedtemaer fra politikken indgår, se bilag 2. Landdistrikterne har bidraget med input til idékataloget.

Handleplanerne for 2018-2021 omfatter følgende emner:

- Transportmuligheder i landdistrikterne
- Boformer og bosætning
- Formidling og vidensdeling på tværs
- De unge på landet
- Skabe attraktiv natur i landdistrikterne
- Fælles arrangementer i landdistrikterne

På baggrund af handleplanerne er der konkret arbejdet med disse indsatser:

- Transport Messe
- Projekt om tilflytter boliger
- Arrangement med fundraising og kommunikation
- Tur med de unge
- Stier og ruter

Nedlukningen af samfundet grundet covid-19 har været en barriere for at gennemføre blandt andet indsatsen Tur med de unge. Indsatsen Stier og ruter fortsætter til midt 2023.

Da handleplanerne har en tidshorisont for 2018-2021, skal udvalget tage stilling til, hvilke indsatser der skal arbejdes med i perioden 2022-2025.

Ud fra landdistriktspolitikken, tidligere handleplaner og de konkrete ønsker hos landdistrikterne, foreslår Teknik og Klima følgende seks nye emner som udgangspunkt for udvalgets drøftelse:

- Transportmuligheder i landdistrikterne
Eksempelvis øget tilgængelighed for børn og unge, involvering i kommende udbud af kollektiv trafik eller fremme af delebilsordninger og bæredygtig mobilitet

- Adgang til attraktiv natur i landdistrikterne (jævnfør budgetønske)
Eksempelvis fremme aktivitetsmuligheder, tilgængelighed til stier og ruter fremme af turisme og naturpotentialer
- Udvikling og fremme af mindre boliger i landdistrikterne
Eksempelvis netværk, der understøtter fællesskaber, dialog med interessenter
- Vækst og velfærd
Eksempelvis erhvervsudvikling i landdistrikterne
- Formidling og vidensdeling på tværs af landdistrikterne
Eksempelvis oprettelse af netværk på tværs af landdistrikter
- Fælles arrangementer i landdistrikterne
Eksempelvis workshops, der styrker landdistrikternes arbejde med kommunikation og fundraising

Udarbejdelse af en politik, der omhandler udvalgets arbejde med Haderslev og centerbyerne, forventes opstartet ultimo 2022.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget den 18. august 2022.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orientering om handleplaner for 2018-2021 tages til efterretning
- emner til nye handleplaner for 2022-2025 drøftes

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 18-08-2022

Udvalget tager orienteringen om handleplaner 2018-21 til efterretning.

Udvalget godkender de foreslåede handleplaner, idet turisme, klima og bæredygtighed samt trafikforhold i landdistrikterne får sine egne handleplaner.

Bilag

Landdistriktspolitikken

Idékatalog - for udvikling af handleplaner 2018-2021

Punkt 90: Arrangement i landdistrikterne

22/9596

Sagsindhold

Drøftelse af fælles arrangement i landdistrikterne med fokus på emnet Grøn omstilling. Teknik og Klima foreslår, at arrangementet består af en markedsplads med stande samt oplæg ved en kendt person. Markedspladsen har temaerne Tips og tricks – hvad kan man personligt gøre, Varme og energi, Transport og infrastruktur, Klimatilpasning og bæredygtighed.

Sagsfremstilling

Udvalget har en pulje til arrangementer i landdistrikterne i 2022 på 92.370 kr. Denne pulje kan bruges til at synliggøre og skabe opmærksomhed om særlige emner, samt involvere borgere, foreninger med flere.

Udvalget har den 19. maj 2022 besluttet at holde et arrangement og har efterfølgende besluttet på udvalgets temadag den 9. juni, at emnet skal være den grønne omstilling. Arrangementet skal blandt andet sætte fokus, hvad man personligt kan gøre, de unges rolle, kommunens klimplan for grøn omstilling, samt mulighed for at netværke og snakke med hinanden. Teknik- og Klimaudvalget er medarrangør af arrangementet.

Teknik og Klima har på den baggrund udarbejdet nedenstående forslag til indhold på arrangementet. Udvalgets drøftelse kan tage udgangspunkt i dette forslag.

Overordnet program:

- Velkomst
- Markedsplads
- Oplæg (ved en kendt person)
- Markedsplads
- Afslutning

Markedspladsen indeholder stande og muligheder for at netværke og snakke med hinanden. På markedspladsen deltager en række lokale aktører og repræsentanter fra Haderslev Kommune. Teknik og Klima lægger op til fire overordnede temaer:

- Tips og tricks – hvad kan man personligt gøre?
(f.eks. indslag om at affaldssortere, energioptimere sit hus, undgå madspild, købe lokale fødevarer)
- Varme og energi
(f.eks. indslag om fjernvarme)
- Transport og infrastruktur
(f.eks. indslag om elladestandere, kollektiv trafik, delebiler, elcykler)
- Klimatilpasning og bæredygtighed
(f.eks. indslag om lokale fællesskaber om bæredygtighed, biodiversitet, de unges rolle og syn på bæredygtighed)

Teknik og Klima er i dialog med konsulent Rasmus Visby om at facilitere konferencen og i samarbejde med Rasmus Visby finde et hovednavn/kendt person til dagen, se også hjemmesiden visby.dk.

Arrangementet holdes den 10. november 2022.

Økonomiske forhold

Der er afsat 51.580 kr. årligt til arrangementer i landdistrikterne. I 2021 blev hele budgettet dog ikke brugt. Derfor blev der overført 40.790 kr. til 2022. Det samlede budget i 2022 udgør 92.370 kr.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget den 18. august 2022

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- arrangementet drøftes.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 18-08-2022

Udvalget godkender oplægget i sagsfremstillingen, idet arrangementet placeres i Vojens området og der fastsættes en ny dato.

Bilag

LBU dagsordenspunkt 19. maj 2022

Punkt 91: Politisk koordinering mellem udvalg

21/24497

Sagsfremstilling

Udvalgsformanden har anmodet om at sag vedrørende strategisk udviklingsplan for Vojens bymidte fra Vækst- og Udviklingsudvalget den 9. august 2022 kommer på dagsordenen, se vedlagt bilag.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget den 18. august 2022

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 18-08-2022

Taget til efterretning.

Bilag

Status på strategisk udviklingsplan for Vojens bymidte

Punkt 92: Gensidig orientering

21/24497

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 18-08-2022

Drøftet.

Bilag

Orientering LBU 18. august 2022

Invitation til Landdistriktskonferencen - 31. oktober 2022

Hærvejen strategi

Udvikling Hærvejen "10 linjers infomøde 9 august"

Brochure - gåture

Punkt 93: Underskriftsside

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".